

57. seminář z dějin hutní výroby čtvrtek 7. prosince 2017

Národní technické muzeum v Praze
Přednáškový sál

8:30–9:00 registrace účastníků (vstupní vestibul NTM)

Účastnický poplatek 50 Kč

Přednášející, studenti a důchodci bez poplatku

PROGRAM

9:00–9:15 zahájení a informace k průběhu semináře

Předsedající: Mgr. Irena Laboutková, vedoucí oddělení hornictví a hutnictví NTM

Po zaznění každého příspěvku je k dispozici 5 minut pro krátkou diskusi

9:15–9:30

Ing. Zdeněk Kunický (*Kovohutě Příbram nástupnická, a. s.*)

8. šachtová pec na výrobu olova a stříbra z příbramských rud

Anotace: Výroba stříbra a olova z příbramských rud byla po celou historii prováděna v šachtových pecích. První vysoké šachtové pece byly postaveny v letech 1860-1862. Poslední z nich, 8. šachtová pec, tavila olovené rudy a poté odpady do roku 1997, tedy 135 let. Přes mnoho provedených rekonstrukcí je připomínkou slavné 700 leté historie těžby a výroby stříbra a olova na Příbramsku. Protože nyní vznikla potřeba ji z výrobní haly odstranit, je zvažována možnost její demontáže a zpětné montáže v místě muzea hutnictví Kovohutí Příbram.

9:35–9:50

Mgr. Rudolf Šimek (*Podbrdské muzeum Rožmitál pod Třemšínem*)

Sortiment rožmitálské slévárny 1714–1966

Anotace: Autor představí sortiment výroby rožmitálské slévárny, jmenovaný v pramenech, známý z reklamních materiálů, dobových fotografií, sbírkových předmětů Podbrdského muzea a výrobků dochovaných v terénu.

9:55–10:10

Mgr. Jana Bělová, Ph.D. (*Muzeum hl. města Prahy*)

Litinové předměty ve sbírkách Muzea hlavního města Prahy

Anotace: V roce 2015 byla v zámku v Troji prezentována výstava Litina ze sbírek Muzea hl. města Prahy „Z nouze ctnost i móda“, která byla jakýmsi průřezem kolekcí litinových předmětů ve sbírkách Muzea hlavního města Prahy. Jsou to předměty, které „svůj život“ spojily s hlavním městem. Pocházejí však z českých sléváren, které se nacházely mimo Prahu. Většina předmětů nenese označení žádné slévárny a původ nelze ani blíže určit, poměrně početná skupina jsou signovaná díla vrbnovské hořovické slévárny, či mladší slévárny bratří Čermáků z téhož místa. Zastoupen je však i fürstenberský Nový Jáchymov, arcibiskupská slévárna v Rožmitále či „erární“ Zbiroh. Šperky a některé předměty denní potřeby zase odpovídají předlohám ze vzorníku z Gliwice, potažmo Berlína.

10:15–10:35 *Přestávka na kávu*

10:35–10:50

RNDr. Martin Lang (*Muzeum Středních Brd Strašice*)

Poslední místo odpočinku „železných“ aristokratů z Komárova

Anotace: Hroby a hrobky Pešíků z Komárova (kostel Mrtník) a hrabat z Vrbna a Bruntálu, Václava rytíře Rosenbauma a rodiny hořovických knížat Hanavských v Hořovicích.

10:55–11:10

Mgr. et Mgr. RNDr. Jiří Jindra, CSc. (*Ústav pro soudobé dějiny AVČR, v. v. i. Praha*)

Korespondence metalurga Františka Walda staršího s Ernstem Machem

Anotace: V příspěvku bude v krátkosti uvedena korespondence Františka Walda staršího, vedoucího chemika kladenských železáren, s Ernstem Machem, profesorem pražské a vídeňské univerzity. Wald jako metalurgický chemik uvedl několik nových postupů.

11:15–11:30

doc. Ing. Rudolf Kořený, CSc. – prof. Ing. Tomáš Elbel, CSc. (*Katedra metalurgie a slévárenství, Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství VŠB – TU Ostrava*)
Ohlédnutí za životem a dílem profesora Josefa Příbyla (*1915 – †1996) a jeho přínos pro české slévárenství

Anotace: Profesor Příbyl vystudoval hutnictví na Vysoké škole báňské v Příbrami, kde byl v roce 1938 promován inženýrem. Působil ve slévárnách ČKD Praha, v Týnci nad Sázavou, Šmeralových závodech Brno a ve Slatině Brno. V roce 1952 obhájil doktorskou práci a zahájil svou vědeckou a pedagogickou práci. V roce 1953 se stal vedoucím katedry slévárenství na Hutnické fakultě VŠB v Ostravě, kde rozvinul tento nový vědní obor. Politické represe v Československu po roce 1968 bohužel zasáhly i katedru slévárenství a jej osobně. V roce 1970 byl odvolán z funkce vedoucího katedry a přeřazen na pozici vědecko-výzkumného pracovníka. Nesměl přednášet studentům a krátce na to odešel zklamán z Ostravy do Českých Budějovic, kde žil v ústraní. Přesto se stále snažil pracovat vědecky a v omezené míře i některé studie publikoval. Po roce 1990 byl plně rehabilitován a získal první medaili Georgia Agricoly – nejvyšší vyznamenání VŠB – TU Ostrava.

Profesor Příbyl byl autorem více než 350 odborných prací, napsal 11 monografií. Mezinárodní ohlas získaly zejména jeho práce o tuhnutí a nálitkování ocelových odlitků, pnutí v odlitcích a o řízeném tuhnutí odlitků.

11:35–12:45 *Přestávka na oběd*

12:45–13:00

doc. Ing. Rudolf Kořený, CSc. (*Katedra metalurgie a slévárenství, Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství VŠB – TU Ostrava*). Referát přednese prof. Ing. Tomáš Elbel, CSc.

Bronzová busta Georgia Agricoly na VŠB – Technické univerzitě v Ostravě – pocta učitelů hornictví a hutnictví

Anotace: V příspěvku je popsána výroba kopie bronzové busty jednoho z prvních učitelů hornictví a hutnictví, jáchymovského odborníka Georgia Agricoly. Busta byla zhotovena na katedře slévárenství Fakulty metalurgie a materiálového inženýrství VŠB- Technické univerzitě v Ostravě podle sádrového modelu zapůjčeného z NTM.

13:05–13:20

Mgr. Jindřich Čeladín (*Muzeum hl. města Prahy*)

Nad osudy bronzového pomníku velkoknížete Vytautase Velikého v Kaunasu

Anotace: Po 1. světové válce, kdy se z Litvy stala samostatná republika, nastala vhodná doba k instalování pomníků národním hrdinům a k vytváření národních mýtů. Jedním ze symbolů osvobozené Litvy se stal středověký panovník – velkokníže Vytautas. Sochař Vincas Grybas vytvořil tomuto vladaři monumentální pomník, avšak odlití asi osmimetrového díla způsobovalo problémy, jelikož byly podobné práce dříve prováděny v železárnách v Estonsku, případně Německu. Nakonec byla socha úspěšně odlita v dílnách Litevských železnic. Pomník, jenž byl odhalen v roce 1932, nepřežil více než 20 let a za sovětské éry byl zničen jako symbol „buržoazního“ režimu. V období perestrojky a zároveň postupného uvolňování režimu v Sovětském svazu se začalo pracovat na obnovení Grybasova díla. Celý proces se završil 15. července 1990, kdy v Kaunasu došlo k znovuoobnovení pomníku velkoknížete Vytautase, jen pár měsíců po vyhlášení samostatné, ale zatím neuznané, Litevské republiky.

13:25–13:40

Ing. arch. Edita Cestrová (*Fakulta stavební, ČVUT Praha*)

Výhledová studie Železárny v Hrádku na přelomu 50. a 60. let

Anotace: Plán rozvoje Železárny Bílá Cerkev byl vypracován na základě orientačních ukazatelů z návrhových koncepčních variant hutního průmyslu. Příspěvek prezentuje studii přestavby a rozšíření areálu ŽBC tak, aby se stal výhradním výrobcem válcovaného a loupáného materiálu z ocelí. Koncepce výrazně zasahovala do širšího okolí železárny, Hrádku, ale i Rokycanska. Vize rozvoje železáren je z dnešního pohledu utopistickou. Cílem práce je tuto vizi analyzovat.

13:45–14:00

Mgr. Petr Kašing (*Archiv Vysoké školy báňské TUO Ostrava*)

Vývoj hutnického vzdělávání na Vysoké škole báňské v Ostravě od vzniku Hutnické fakulty do roku 1968

Anotace: Příspěvek bude svým obsahem volně navazovat na již přednesený a následně publikovaný referát (1996), který se věnoval výuce hutnictví na Vysoké škole báňské v Ostravě do vzniku Hutnické fakulty. V příspěvku nazvaném *Vývoj hutnického vzdělávání na Vysoké škole báňské v Ostravě od vzniku Hutnické fakulty do roku 1968* bude věnována pozornost vývoji vědecko-pedagogické činnosti fakulty v kontextu politického a společenského vývoje. Připomenuty budou také některé výrazné osobnosti, které v tomto období na Hutnické fakultě působily a zanechaly zde svou výraznou stopu. V rámci referátu bude stručně připomenuta také pozapomenutá osobnost významného hutního odborníka, pedagoga a autora řady publikací a učebnic prof. Ing. Theodora Myslivce, CSc., od jehož narození v letošním roce uplynulo 90 let.

Od 14:00

Závěrečná diskuse a ukončení semináře

Poznámka:

V případě, že budete mít zájem otisknout svůj referát v hutnických Rozpravách NTM, zašlete jej elektronicky v plném znění a s obrazovými přílohami na adresu irena.laboutkova@ntm.cz do 31. ledna 2018.

Kontakt:

Mgr. Irena Laboutková

irena.laboutkova@ntm.cz

tel: 220 399 194

mobil: 777 710 792